

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1628. usque ad annum 1634

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1778

VD18 90118871

§. 3. Unio inter Lutheranos & Calvinistas Præcones in Conventu Lipsiensi
incassum tentata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67394](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67394)

Sæc. XVII. concederentur, an Cæsar condescendere valeret. IV. Utrum ratum habere possit Imperator, si Catholici persuaderentur, ut Augustæ executio Edicti revocaretur? Postquam igitur Theologi hæc dubia serio ac diu discusserant, tandem deciderunt, quod Imperator ad evitandum majus malum, & forte extremam Religionis Catholicæ ruinam omnes hosce articulos permittere valeat.

§. III.

*Unio inter Lutheranos & Calvinistas
Præcones in Conventu Lipsiensi
incausum tentata.*

Gesser. Hist. Eccl. Calov. Hist. Syncret. l. I. c. 4. Vogel. Acta Coll. Lips. pag. 421. Eodem tempore, quo Lutherani Præcones in Conventu Lipsiensi ad nova bella contra Catholicos classicum canebant, cum Calvinianis, qui tum suos Principes comitabantur, sectæ unionem stabilire, acerrimasque lites hactenus inter illos motas componere conati sunt: Aderant ex Saxonibus Præconibus Mathias Hoe, Polycarpus Leyserus, & Henricus Hoepfnerus. Ex Calvinistis Joannes Bergius, Joannes Crocius, & Theophilus Neuberger. Hi omnes uno ore declarabant, quod nequaquam supremæ Principum in sacra potestati nec aliis Theologis præjudicium

cium inferendi animo hoc colloquium Sæc. XVII.
 fusciperent, sed eo unice spectarent, A. C. 1631.
 ut compendiaria via exploraretur, primo,
 an & quatenus utraque pars in viginti octo
 Confessionis Augustanæ articulis consentiat:
 dein, anne sperandum, ut ulterioribus plu-
 rimum pacis amantium theologorum colloquiis,
 interveniente item Christianorum Principum
 & Statuum auctoritate, opera in eo collo-
 canda, ut arctior in posterum conjunctio san-
 ciatur: eoque pacto vera Dei Ecclesia au-
 geatur, & extendatur; Pontificiis vero
 spes, quam ex Evangeliorum dissidiis hactè-
 nus concepere, aliqua ex parte adimatur:
 interea antequam hæc eveniant omnia, quæ
 in hac collatione acta sunt, in eo statu e-
 runt, ac si nunquam acta fuissent: neutri-
 que parti licebit, hancce tractationem, ejus-
 que consignationem sine expresso alterius
 permisso in vulgus spargere: Theologi vero
 utrinque christiana charitate in posterum sese
 prosequantur, omnia bona fide & sine dolo.

Priusquam ad rei summam ventum
 esset, Saxonici Prædicantes declara-
 bant, se merito ambigere, an in tanta
 temporis angustia, a tam paucis homi-
 nibus aliquid operæ pretium effici
 valeat, cum quot capita, tot sensus
 sint, ac utriusque Ecclesiæ Theologo-
 rum libertati sentiendi ne minimum
 quidem obicem ponere fas sit: Nihilo-
 minus in ædibus Mathiæ Hoe die ter-
 tia

Sæc. XVII. A. C. 1631.

Vid. p. 353.

tia Martii convenientes Calvinistæ profitebantur, quod Augustanæ Confessionis Carolo V. exhibitæ, quandocunque peteretur, subscribere parati essent. editionem vero, quam Lutherani in colloquio Wormatiensi & Ratisbonensi cum Catholicis habito exhibuerunt, omnino rejicerent, ac Namburgici Conventus declarationi Ferdinando I. Cæsari desuper exhibitæ insisterent: Illi Saxonici, de Confessionis fuz immutatione convicti quidem, in medio relinquere, Lutheranorum tamen Procerum declarationem in Concordiæ libro expressam opposuerunt. Postea circa primum & secundum Confessionis articulum consensere, circa tertium vero articulum de Christo Domino fatebantur, quod verba hujus articuli aliter a Calvinistis, aliter a Saxonis hactenus non sine maximis altercationibus fuerint intellecta: tandem vero convenere, quod non nuda humanitas sit passiva, sed ipsemet Filius Dei Dominus Gloriæ totusque Christus in cælo & terra omni præsens (absque tamen localitate corporali) omnia regat, atque ad inferos descenderit. Circa ceteros confessionis articulos inter utriusque partis Theologos consensus habebatur: die autem decimo Martii acrior erat contentio de reali præsentia Christi in Eucharistia.

charistia; quamvis enim Calvinistæ ter-
 rena Elementa unacum Corpore & Sanguine Christi percipi admitterent,
 nihilominus, licet Lutherani eis complacendi studio concederent, utrumque
 spiritualiter per veram fidem manducari & bibi, hancque fruitionem spiri-
 tualem ad salutarem S.Cænæ usum maxime necessarium esse, eam tamen perceptionem organo oris tam ab indignis quam dignis fieri, Calvinistæ constanter negarunt: cum ergo Lutherani eos ad suam sententiam pertrahere desperarent, *ad mutuam tolerantiam* descenderunt, eoquod alios, dummodo alii eos non damnent, nec opiniones suas necessarii instar articuli fidei obtrudere præsumant, damnare nollent, præcipue quia, dummodo in ceteris inter se conveniant, sat valide adhuc junctis viribus Papatum oppugnare valerent. Agebant insuper de decimo articulo circa Confessionem auricularem, quam illi *privatam* vocant (*), de qua Calvinistæ sentiebant, *eam, si sine abusu & tanquam res adiaphora adhibeatur, pro licita, Christiana, & pia ceremonia a se haberi, quæ in Ecclesia Dei cum fructu usur-*
 pari,

Bb 5

(*) Eandem Lennepenses auricularem confessionem *Dhrenbeicht* appellitarunt. Vid. *Relat. Pollmanni* claus. 6.

Sæc. XVII. *pari, & ubi jam obtinet, sine scrupulo re-*
 A. C. 1631. *tineri possit. Pontificiam vero coactam con-*
 fessionem non minus ac alios ingentes ibi
 abusus, ut impiam, & iniquam penitus
 rejiciendam esse.

In hoc vero hi Doctores Calviniani
 suam prodidere inscitiam; non enim
 apud Catholicos confessio hæc coacta
 est, nisi coactionem dicere velint, quod
 quis gravibus delictis onustus, ut S. Syna-
 xin digne recipiat, suæ conscientiae
 maculas eluere cogatur: cum autem
 non ex ipsa confessionis natura, sed quan-
 doque ex malitia &c. vel Confessarii
 vel pœnitentis abusus oriatur, aut et-
 tiam Calviniana confessio rejicienda e-
 rit, vel recipienda Catholica: Enim-
 vero ante aliquot annos in Suecia, Da-
 nia, Borussia, Germania superiore,
 Hollandia & Anglia ab A Catholicis pri-

Walch. dis- vata confessio fuit abrogata his ex cau-
fid. Eccl. „sis, quod Prædicantes ad parandas con-
Luth. p. 2. „fessiones congruo tempore destituerent
p. 475. & „tur, ac non sine magno uxorum, &
p. 5. p. 854. „liberorum damno mortem sibi accele-
Acta Hist. „rarent, confitentes autem ab aliis,
Eccl. tom. I. „qui priores confessionale intrare con-
p. 166. part. „tendunt, hinc inde pellerentur, &
4. & 5. „liunde vero privatæ confessiones velut
Acta nova „Papatus reliquæ sint, cumque con-
t. I. p. 349. „fessio sub re Divina plerumque fiat,
 „confitentes a S. Cæna impedirentur.

„& Confessarii ob frequentem pœ- Sæc. XVII.
 „nitentium numerum eos de eorum vita A. C. 1631.
 „& moribus sufficienter examinare haud
 „valerent, proin eos indigne absolve-
 „rent, arque ad cœnam admitterent,
 „adeoque unacum illis perirent: ac
 „denique pœnitentes per peccatorum
 „enumerationem & nummi confessio-
 „narii solutionem ab emendationis pro-
 „posito averterentur. „ Hi ergo erant
 abusus præcipui, ob quos confessio-
 nem privatam abrogandam censuerunt,
 & Thomasius, Hoburgus, Arnoldus,
 Fleischerus, Pertschius, Titius Dippe-
 lus & plures alii adversus eam accer-
 rime declamarunt: E contrario autem
 ob abrogatam hanc confessionem inter
 Lutheranos gravissimi oriebantur tu-
 multus, præcipue in Dania, Schaum-
 burgo, & Bergensi seu Montano Ducatu;
 hanc enim in Confessione Augustana,
 ejusque apologia, quæ sunt norma fi-
 dei Lutheranae, fuisse stabilitam con-
 tendebant non pauci, aliunde vero Pa-
 stor internum ovium suarum statum (ut
 aiebant ipsi) absque hac privata con-
 fessione dignoscere non valeat, nec ad
 hoc autem generalis confessio suffi-
 ciat (*) aliunde etsi juxta Lutherum
 con-

(*) Wie mancher wird nicht bey der öffent-
 lichen

Sæc. XVII. confessio privata inter Adiophora
 A. C. 1631. ret computanda, illius tamen usus sit
 hodie dum necessarius, & du taxat in
 casu necessitatis omittendus, ob quam
 ipsemet Lutherus gravissimæ tentationis
 semel absque confessione ad S. Cœnam ac-
 cesserit. Tandem hi Prædicantes die
 vigesima tertia Martii finem imposue-
 re suo colloquio, quod Calvinistæ e-
 didere primi in lucem, quamvis utrius-
 que conventam esset, ne pars altera
 sine alterius consensu id faceret. Hanc
 autem unionis negotiationem nec pos-
 sibilem fore censuit Lutheranus quidam
 Scriptor, eo quod male consonent veritas
 & falsitas, lux & tenebræ, nec etiam
 sinceram fuisse Calovius testatur, eo-
 quod eodem adhuc anno Joannes Ber-
 gius, qui ipse huic tractationi inter-
 fuit, tractatum ediderit (*), in quo
 Lutheranam doctrinam de Cœna accu-
 sabat, quod tendat in contumeliam Christi
 pugnat

lichen und allgemeinen Beicht, ein unruhiges
 und bekümmertes Herz mit sich nehmen, weil
 er nun diese oder jene Sünde nicht befrat
 worden, welche er bey der Privatbeicht selber
 angeben, und darbey Trost, und Beruhigung
 finden kann. Ita Auctor Act. Hist. Eccl. Luth.
 nov. Tom. I. pag. 363.

(*) Illius titulus est. *Verba Christi sunt
 adhuc firma.*

pugnet contra plures articulos Christianæ Sæc. XVII.
fidei, fundamentum sit Missæ Pontificiæ, A. C. 1631.
& columna principalis totius Regni Anti-
Christiani; quodque ad salutarem usum
sanctæ Cœnæ non saltem non necessaria sit,
sed etiam perniciosa.

Ceterum inter hosce Sectatores de
concordia esse desperatum, expertus
erat Joannes Duræus, qui per triginta *Duræus.*
annos legationibus in Germaniam, Sue- *propempti-*
ciam, Daniam & ad Helvetios defun- *cum Irenic.*
ctus, hoc in opere oleum & operam *Horn. Hist.*
perdidit, ac melius fecisset, si vel do- *Ecccl. p. 392.*
mi mansisset, vel cum Georgio Hornio
Calvinista dixisset: *Nos moderatos (Cal-*
vinistas) *pro fratribus (non fidei sed*
amicitiæ vinculo) *habemus, & habemur*
ab illis, ceteri valeant, abeant.

§. IV.

Novum fœdus Gustaphi Adolphi Sue-
ciæ Regis cum Galliarum Rege.

Nondum ad Germaniæ, Cæsaris, Ca- *Lotich. rer.*
tholicorumque excidium sufficere *Germ. l. 36.*
videbatur, Gustavum Sueciæ Regem *cap. 1.*
ex Septentrione evocasse, omnesque *Annal. Boic.*
Protestantes Ordines novo fœdere con- *Adlxr. l. c.*
spirasse; pernecessarium adhuc crede- *pag. 136.*
batur, ut Ludovicus quoque Galliarum *Khevenh.*
Rex saltem pecuniarum subsidiis cæpta *Annal. Ferd.*
molimina secundaret. Morabatur ta- *tom. 11.*
p. 2065. &
2007.
men